ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี

The Effects of Using an Online Guidance Activities Package on Attitudes toward Peer Selection among Male Juvenile Offenders under the Rehabilitation Process of the Chanthaburi Juvenile and Family Court

[1]วรลักษณ์ บุญฤทธิ์[*], [2]จุรีรัตน์ นิลจันทึก, [3]นิธิพัฒน์ เมฆขจร

[1]Woralak Boonrid[*], [2]Chureerat Nilchantuk, [3]Nitipat Mekkhachorn

Corresponding Author's E-mail: Woralak.Boonrid@gmail.com[*]

Received: ***March 25, 2026*** *Revised:* ***May 14, 2026*** *Accepted:* ***May 21, 2026***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิดภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ 2) เปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิดภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ กับเยาวชนชายที่กระทำผิดที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ บทความวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเยาวชนชายที่กระทำผิดที่อยู่ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี จำนวน 40 คน ได้มาโดยเรียงคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนจากน้อยไปหามากแล้วจับคู่เยาวชนชายที่มีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คู่ สุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 1) แบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน และ 3) การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนน์วิทนีย์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงกว่าเยาวชนชายกลุ่มควบคุมที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เจตคติ; การเลือกคบเพื่อน; ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์; เยาวชนชายที่กระทำผิด

---

[1] นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; Master's student, Master of Education Program (Guidance and Psychological Counseling) Sukhothai Thammathirat Open University.

[2] ดร., อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; Dr., Lecturer, Faculty of Education (Guidance and Psychological Counseling); Sukhothai Thammathirat Open University.

[3] รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; Associate Professor, Dr. Lecturer, Faculty of Education (Guidance and Psychological Counseling); Sukhothai Thammathirat Open University.

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare the peer selection attitudes of male youth offenders undergoing the rehabilitation process at the Chanthaburi Juvenile and Family Court before and after participating in an online guidance activities package 2) compare the peer selection attitudes of male youth offenders participating in the online guidance activities package with those of male youth offenders undergoing the standard rehabilitation process. The research design was a quasi-experimental study. The sample consisted of 40 male juvenile offenders undergoing the rehabilitation process of the Chanthaburi Juvenile and Family Court. They were ranked in ascending order according to their peer selection attitude scores, matched into 20 pairs based on similar scores, and then randomly assigned to the experimental and control groups. The research instruments included: 1) a peer selection attitude scale with a reliability coefficient of .93. 2) online guidance activities package designed to promote positive peer selection attitudes. 3) the standard rehabilitation program. Data Analysis: Statistics used included Median, Quartiles, Wilcoxon Signed-Rank Test, and Mann-Whitney U Test.

The research findings revealed that 1) after participating in the online guidance activities package, the male youth offenders showed a statistically significant increase in positive peer selection attitudes at the .05 level and 2) after the intervention, the male youth offenders who participated in the online guidance activities package had significantly higher positive peer selection attitude scores than those in the standard rehabilitation group at the .05 level.

Keywords: Attitude; Peer selection; Online Guidance Activities Package; Male Juvenile Offenders

บทนำ

เจตคติเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่อยู่ระหว่างการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พาสนา จุลรัตน์ และคณะ (2548, น. 180) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เจตคติ” ว่าเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินผู้อื่น รวมถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม นักจิตวิทยาเชื่อว่าเจตคติเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมให้วัยรุ่นเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม จำเป็นต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนเจตคติให้เป็นไปในทางที่ดี โดยเฉพาะเจตคติในการเลือกคบเพื่อน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นโดยตรง การเลือกคบเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก เด็กเริ่มรับรู้ถึงเพื่อนรุ่นเดียวกันตั้งแต่อายุประมาณ 6 เดือน แม้ในช่วงแรกยังไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือการตอบโต้กันอย่างชัดเจน แต่เมื่ออายุประมาณ 9 เดือน เด็กจะเริ่มแสดงความสนใจต่อกันมากขึ้น และเมื่ออายุประมาณ 2 ปี จะเริ่มปรากฏการโต้ตอบระหว่างเพื่อนอย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ ในการเลือกคบเพื่อน บุคคลมักเลือกคบกับผู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน และเมื่อเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น อิทธิพลของกลุ่ม

เพื่อนจะมีบทบาทต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมมากยิ่งขึ้น (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2564, น. 137-138)

ในช่วงวัยรุ่นเพื่อนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างตัวตน การถูกยอมรับทางสังคม และการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากลอง ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หากวัยรุ่นได้คบหากับกลุ่มเพื่อนที่มีพัฒนาการทางสุขภาพจิตที่ดี มีค่านิยมเหมาะสม และมีพฤติกรรมสร้างสรรค์ กลุ่มเพื่อนดังกล่าวย่อมสามารถส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง การใฝ่หาความสำเร็จ และการมีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมได้ ในทางตรงกันข้าม หากวัยรุ่นรู้สึกโดดเดี่ยว ถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัว อาจมีแนวโน้มแสวงหาการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมและการเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้มากขึ้น (วิทยากร เชียงกูล และคณะ, 2552, น. 101-106) ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดจึงเป็นประเด็นทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย ทั้งด้านครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สภาพแวดล้อม และกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนทั้งในทางบวกและทางลบ จากรายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า มีคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 14,844 คดี เมื่อจำแนกตามอายุขณะกระทำความผิดและเพศ พบว่า เด็กและเยาวชนอายุ 17 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 4,783 คดี คิดเป็นร้อยละ 32.22 รองลงมา คือ อายุ 16 ปี จำนวน 4,084 คดี คิดเป็นร้อยละ 27.51 อายุ 15 ปี จำนวน 2,952 คดี คิดเป็นร้อยละ 19.89 อายุ 14 ปี จำนวน 1,931 คดี คิดเป็นร้อยละ 13.01 อายุ 13 ปี จำนวน 828 คดี คิดเป็นร้อยละ 5.58 และอายุ 12 ปี จำนวน 254 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.71 รวมถึงคดีที่มีการจำหน่าย จำนวน 12 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.08 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2567, น. 8)

จากประเด็นข้างต้น การพัฒนาเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถส่งเสริมได้ผ่านกระบวนการแนะแนวที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนขึ้น ซึ่งมีการนำแอปพลิเคชัน Google Meet มาใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมกับเทคนิคออนไลน์ เช่น การใช้บัตรคำออนไลน์ การค้นหาข้อมูลออนไลน์ และการพิมพ์ตอบในช่องสนทนา (Chat) ของ Google Meet ซึ่งกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธ์ที่ดี โดยมีการแนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกของอาชีพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และคณะ, 2545, น. 6) โดยภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) มีการปรับตัวตามยุคโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น ได้แก่ แอปพลิเคชัน (Application) มาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานองค์ความรู้และนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ อีกทั้งเป็นการเข้าถึงที่ครอบคลุม เกิดความสะดวก ประหยัดเวลาและลดภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จึงมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ขึ้น เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยโดยชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์จึงเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีการใช้แอปพลิเคชัน (Application) มาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้น ผู้จัดกิจกรรมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสองฝ่ายอยู่ต่างสถานที่แต่อยู่ในช่วงเวลาเดียวผ่านระบบออนไลน์ ส่งผลให้เยาวชนชายมีอิสระ รู้สึกปลอดภัยเพราะมีพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ เปิดโอกาสให้ดึงประสบการณ์ของตนมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน แสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออกมากขึ้น กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการกิจกรรมได้กว่าการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบปกติ จนเกิดทักษะหรือความรู้ความเข้าใจตามจุดประสงค์ของสื่อที่สร้างขึ้นและอย่างไรก็

ตามจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ ดังเช่น งานวิจัยของกัญญาวีร์ พิมพิสนธ์ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบออนไลน์ตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมเพื่อพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตด้านการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยของเจตนิพัทธ์ โกวิทเทวาวงศ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ไม่มีงานวิจัยที่เป็นการศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับเจตคติในการเลือกคบเพื่อน ที่ผ่านมากิจกรรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลมักเน้นเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวหรือระเบียบวินัย แต่ยังขาดกิจกรรมที่เน้นเรื่องเจตคติในการเลือกคบเพื่อนโดยตรง ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่เข้าสู่ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งยังขาดการส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน และไม่มีชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน จึงสนใจที่จะศึกษา“ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิดภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี” เป็นการศึกษาเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิดระหว่างกลุ่มที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์และกลุ่มที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ เพื่อนำชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ไปใช้เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนแก่เยาวชนที่กระทำผิดและคาดหวังให้บุคคลที่สนใจองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อนของวัยรุ่นนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษาวิจัยต่อได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์

2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ กับเยาวชนชายที่กระทำผิดที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi–Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Postest Control Group Design)

ประชากร คือ เยาวชนชายที่กระทำผิดที่อยู่ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 มาตรา 73 มาตรา 132 ตั้งแต่ปี 2566 ถึง ปี 2568 มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนชายที่กระทำผิดที่อยู่ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี จำนวน 40 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อน โดยเรียงคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนจากน้อยไปหามากแล้วจับคู่เยาวชนชาย

ที่มีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คู่ สุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดกิจกรรม แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน และการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ ส่วนตัวแปรตาม คือ เจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม โดยมุ่งศึกษาว่าชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์สามารถส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิดได้แตกต่างจากการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติหรือไม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดดังกล่าว มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .93 และชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีผลวิเคราะห์คุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน มีค่าเฉลี่ยรวม 4.84 และการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการทดลอง ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยได้ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ HE-177-2568 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปเสนอผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีและจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และก่อนการทดลองให้เยาวชนชายที่กระทำผิดที่อยู่ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ไม่เกินอายุ 18 ปี ซึ่งได้รับความยินยอมเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 40 คน ที่เรียงคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนจากน้อยไปหามาก จับคู่เยาวชนชายที่มีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คู่ สุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยเก็บคะแนนการตอบแบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อนเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) ผ่านระบบ Google Form

3.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนกับกลุ่มทดลอง ดำเนินการผ่านแอปพลิเคชัน คือ Google Meet จำนวน 10 กิจกรรม กิจกรรมละ 60 นาที ประกอบด้วย

ครั้งที่ 1 กิจกรรม “นี่แหละตัวฉัน” (ปฐมนิเทศ) เป็นกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพและชี้แจงข้อตกลงในการเข้าร่วมกลุ่ม โดยวาดภาพสัญลักษณ์แทนตนเอง และคิดคำ 3 คำที่บ่งบอกความเป็นตัวเองเพื่อนำเสนอต่อกลุ่ม

ครั้งที่ 2 กิจกรรม “เพื่อนของฉัน” เน้นการสร้างความเข้าใจในนิยามของคำว่าเพื่อนโดยการฟังเพลง “คำว่าเพื่อน” แล้วเขียนนิยามพร้อมยกตัวอย่างวิธีการเลือกคบเพื่อนที่สอดคล้องกับความคิดของตนเองลงในใบงาน

ครั้งที่ 3 กิจกรรม “Influencer” มุ่งเน้นให้เห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคบเพื่อนทั้งภายในและภายนอกผ่านการใช้บัตรคำออนไลน์ 8 คำ ให้เลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อตนเองมากที่สุด 3 อันดับและอธิบายเหตุผล

ครั้งที่ 4 กิจกรรม “รู้ผิดก่อนผิด” เป็นกิจกรรมวิเคราะห์ปัญหาผ่านการอ่านข่าวออนไลน์เกี่ยวกับการมั่วสุมเสพยาเสพติด เพื่อให้ร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุและหาแนวทางป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกคบเพื่อน

ครั้งที่ 5 กิจกรรม “คิดก่อนหลงทาง” มุ่งให้ตระหนักถึงปัญหาการเลือกคบเพื่อนในกลุ่มวัยรุ่น โดยการชมสื่อวิดีทัศน์เหตุการณ์วัยรุ่นทะเลาะวิวาท และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนสถานการณ์ที่เคยพบเจอในชีวิตจริง

ครั้งที่ 6 กิจกรรม “ก้าวอย่างมีสติ” เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเพื่อนที่มีแนวโน้มพาไปทำพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะและผลกระทบของเพื่อนกลุ่มดังกล่าว

ครั้งที่ 7 กิจกรรม “Best friend” เน้นการเรียนรู้เชิงบวกผ่านการเล่าเรื่องราวของเพื่อนที่ดี เพื่อให้เข้าใจลักษณะของเพื่อนที่ดีและเห็นถึงผลดีที่จะได้รับจากการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม

ครั้งที่ 8 กิจกรรม “กระจกวิเศษ” มุ่งเน้นการสำรวจและเห็นคุณค่าในตนเอง โดยต้องโทรศัพท์ไปถามเพื่อนสนิทถึงเหตุผลที่เลือกคบตนเองและเขียนจดหมายถึงตนเองโดยระบุคุณลักษณะเด่นในการเป็นเพื่อนที่ดี

ครั้งที่ 9 กิจกรรม “เส้นทางที่ปลอดภัย” เน้นการฝึกทักษะการปฏิเสธโดยให้ค้นหาภาพเหตุการณ์เพื่อนชักชวนทำความผิดจากอินเทอร์เน็ตฝึกคิดประโยคปฏิเสธ 3 ประโยคเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

ครั้งที่ 10 กิจกรรม “วันที่ดีและเพื่อนที่ดี” เป็นกิจกรรมสรุปผลสิ่งที่ได้เรียนรู้ อภิปรายสรุปความประทับใจและประโยชน์ที่ได้รับ และนำการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติไปทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปประเมินหลังการทดลองกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการจัดกิจกรรมครั้งสุดท้าย และนำคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) ผ่านระบบ Google Form จากนั้นนำคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน และ

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน กับเยาวชนชายที่กระทำผิดใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ โดยใช้การทดสอบแมนน์–วิทนีย์ยู (Mann–Whitney U test) (Mann & Whitney, 1947)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเจตคติในการเลือกคบเพื่อนก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนกับกลุ่มที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	Z	p-value
กลุ่มทดลอง	20	80	17	-.663	.512
กลุ่มควบคุม	20	83.50	11		

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลอง เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการเลือกคบเพื่อน และเยาวชนชายกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการเลือกคบเพื่อนไม่แตกต่างกัน (ค่า p-value เท่ากับ .512 ซึ่งมากกว่า p-value .05 จึงมีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเจตคติในการเลือกคบเพื่อนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	Z	p-value
ก่อนทดลอง	20	80	17	-3.344*	.001
หลังทดลอง	20	96.50	14.50		

*p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 2 พบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เยาวชนชายที่กระทำผิดมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า p-value เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า p-value .05 จึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเจตคติในการเลือกคบเพื่อนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนกับกลุ่มที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	Z	p-value
กลุ่มทดลอง	20	96.50	14.50	-3.683*	.000
กลุ่มควบคุม	20	86.50	13.25		

* p <. 05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 3 พบว่า ภายหลังการทดลอง เยาวชนชายที่กระทำผิดที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงกว่าเยาวชนชายที่กระทำผิดที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า p-value .05 จึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์

พบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมแนะแนวแบบออนไลน์ มีกระบวนการในการสร้างและการคิดเป็นระบบโดยมีลักษณะกิจกรรม เช่น การศึกษาจากใบความรู้เรื่องการเลือกคบเพื่อน ทำกิจกรรมในใบงาน ใช้บัตรคำ อ่านข่าวออนไลน์ ฟังเพลงและดูสื่อวิดีทัศน์จาก YouTube เขียนจดหมายถึงตนเอง ร่วมกันยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อน เอื้อให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและมุมมองในการเลือกคบเพื่อน เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก ส่งผลให้

เยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อนจนเกิดเจตคติในการเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สร้างความเข้าใจ ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม และท้ายกิจกรรมมีการบันทึกการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม สิ่งที่จะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมแนะแนวในรูปแบบออนไลน์ดังกล่าวจัดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความคิดของวัยรุ่นชายที่มีต่อการเลือกคบเพื่อน ด้านความรู้สึก ความรู้สึกหรืออารมณ์ของวัยรุ่นชายที่มีต่อการเลือกคบเพื่อนโดยอาจเป็นความรู้สึกทางบวกและทางลบ ด้านพฤติกรรม การแสดงออกทางพฤติกรรมของวัยรุ่นชายที่มีต่อการเลือกคบเพื่อน และผู้วิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อน จำนวน 10 กิจกรรม ประกอบด้วย ครั้งที่ 1 กิจกรรม “นี่แหละตัวฉัน” ครั้งที่ 2 กิจกรรม “เพื่อนของฉัน” ครั้งที่ 3 กิจกรรม “Influencer” ครั้งที่ 4 กิจกรรม “รู้ผิดก่อนผิด” ครั้งที่ 5 กิจกรรม “คิดก่อนหลงทาง” ครั้งที่ 6 กิจกรรม “ก้าวอย่างมีสติ” ครั้งที่ 7 กิจกรรม “Best friend” ครั้งที่ 8 กิจกรรม “กระจกวิเศษ” ครั้งที่ 9 กิจกรรม “เส้นทางที่ปลอดภัย” ครั้งที่ 10 กิจกรรม “วันที่ดีและเพื่อนที่ดี” ตามแนวคิดต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นำเสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการในขั้นที่ 4 ความต้องการความเคารพนับถือ (Esteem Needs) ว่ามนุษย์ต้องการมีความรู้สึกมั่นใจในตนเองและรู้สึกดีกับตนเอง เช่น การยอมรับและเคารพในข้อบกพร่องของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น และมีความรู้สึกมีคุณค่าหรือได้รับความเคารพนับถือจากผู้อื่น เช่น ได้รับการยกย่องชื่นชมถึงความสำเร็จต่าง ๆ จากคนอื่นหรือการจบการศึกษาจากที่ดี ๆ เพื่อให้รู้สึกเป็นที่ถูกยอมรับจากสังคม (รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ และคณะ, 2547, น. 231)

โดยกิจกรรมที่ 3,5,8 สร้างความเข้าใจเรื่องปัจจัยในการเลือกคบเพื่อนเพื่อตระหนักถึงปัญหาการเลือกคบเพื่อนในกลุ่มวัยรุ่นชายที่กระทำผิด และรู้ถึงคุณลักษณะที่ดีของตนเอง มีความภาคภูมิใจ แนวคิดของเอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) นำเสนอทฤษฎีการคบค้าสมาคมที่แตกต่างว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคลใกล้ชิดโดยการติดต่อสื่อสารกันไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือลักษณะท่าทาง (จอมเดช ตรีเมฆ และคณะ, 2561, น. 71)

โดยกิจกรรมที่ 2,4 เข้าใจความหมายของคำว่า “เพื่อน” วิธีการเลือกคบเพื่อน และความเชื่อมโยงของการให้ความหมายและพฤติกรรมการเลือกคบเพื่อน แนวคิดของโรแนลด์ เอเคอร์ส (Ronald Akers) นำเสนอทฤษฎีแรงเสริมที่แตกต่างกันว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่กลุ่มผู้ที่กระทำผิด เช่น กลุ่มติดยาเสพติด หรือกลุ่มกระทำผิดอย่างอื่น และเมื่อทำผิดแล้วได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม ได้รับคำสรรเสริญและได้รับผลตอบแทนจนเป็นที่น่าพอใจ จึงทำให้เกิดความคิดว่าการกระทำของตนทำความพอใจให้แก่เพื่อนหรือผู้ที่คบค้าสมาคมกัน และความพอใจที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากทำตามผู้ที่ได้กระทำผิด (อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอัณณพ ชูบำรุง, 2561, น. 229)

โดยกิจกรรมที่ 6 เข้าใจลักษณะและผลกระทบของการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ว่ามนุษย์เราจะเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) (จอมเดช ตรีเมฆ และคณะ, 2561, น. 71)

โดยกิจกรรมที่ 7 เข้าใจถึงลักษณะของเพื่อนที่ดีและผลดีจากการเลือกคบเพื่อนที่ดี แนวคิดของซิกมันต์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นำเสนอทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในเรื่องโครงสร้างบุคลิกภาพและการควบคุมตนเอง (Self-control) ว่าบุคคลจะมีแรงขับอยู่ภายในตนเอง มีลักษณะเป็นจิตไร้สำนึก พร้อมจะแสดงออก

ตามความต้องการเสมอหากขาดการควบคุมยับยั้ง ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมบ่มนิสัยเพื่อให้สามารถควบคุมตนเองได้ในระดับทั่วไปและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ และคณะ, 2547, น. 231)

โดยกิจกรรมที่ 9 เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อนที่ดี เข้าใจถึงลักษณะของเพื่อนที่ดี ผลดีของการเลือกคบเพื่อน ในทางกลับกันรู้วิธีปฏิเสธเพื่อนเมื่อชักชวนไปกระทำสิ่งที่ไม่ดี และจากที่กล่าวข้างต้นกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ทั้ง 10 กิจกรรม จึงมีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ทำให้เกิดความกล้าแสดงออกมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวในรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติส่งผลต่อเจตคติในการเลือกคบเพื่อน โดยทำให้เจตคติสูงขึ้นภายหลังการวิจัย

และจากการค้นคว้าพบงานวิจัยต่างประเทศ ดังเช่นงานวิจัยของ Dira และ Subardjo (2025) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเพื่อน การเผชิญปัญหา และความยืดหยุ่นทางจิตใจของเยาวชนในการดูแลทางเลือก ซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนข้อค้นพบของผู้วิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชน คือ หากเยาวชนมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่ดีและมีคุณภาพ จะทำให้พฤติกรรมเกเรลดน้อยลง และงานวิจัยของ Haddow et al. (2021) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเพื่อน การเผชิญปัญหา และความยืดหยุ่นทางจิตใจของเยาวชนในการดูแลทางเลือก ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเยาวชนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเพื่อนจะช่วยส่งเสริมการเผชิญปัญหานำไปสู่ความยืดหยุ่นทางจิตใจ ลดความเครียดและพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆซึ่งการเลือกคบเพื่อนในช่วงวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการในขั้นที่ 4 ความต้องการความเคารพนับถือ (Esteem Needs) ว่ามนุษย์ต้องการมีความรู้สึกมั่นใจในตนเองและรู้สึกดีกับตนเองและมีความรู้สึกมีคุณค่าหรือได้รับความเคารพนับถือจากผู้อื่น เพื่อให้รู้สึกเป็นที่ถูกยอมรับจากสังคม (รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ และคณะ, 2547, น. 231) ซึ่งจากงานวิจัยของ Kim et al. (2018) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของเพื่อนร่วมชั้นต่อกิจกรรมอาชญากรรมของวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาของกลุ่มเพื่อนในวงกว้าง พบว่า หากสัดส่วนของเพื่อนที่ทำผิดกฎหมายเพิ่มขึ้นเพียง 5% จะส่งผลให้โอกาสที่ตัวบุคคลนั้นจะไปทำผิดกฎหมายเพิ่มสูงขึ้นถึง 3% แสดงว่า สังคมเพื่อนในห้องเรียนมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น งานวิจัยของ Knecht et al. (2010) พบว่า วัยรุ่นจะเลือกเพื่อนที่มีพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน และเลิกคบกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมต่างกัน หากวัยรุ่นเลือกคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงก็อาจจะนำไปสู่การกระทำผิดได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory) ได้อธิบายไว้ว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากพันธุกรรม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม หากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคลใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารกันไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือลักษณะท่าทาง ขึ้นกับความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญ และความเข้มข้น (จอมเดช ตรีเมฆ และคณะ, 2561, น. 71) สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อนโดยตรง แต่พบงานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ดังเช่นงานวิจัยของทักษิณ สารคาม และฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ (2568) พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลองเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ นอกจากนี้ช่วยลดภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ประหยัดเวลา อิสระมีความยืดหยุ่น กล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ ดังเช่นงานวิจัยของกัญญาวีร์ พิมพิสนธ์ และคณะ (2565) พบว่า ภายหลังการใช้ชุด

กิจกรรมแนะแนวแบบออนไลน์นักเรียนกลุ่มทดลองมีกรอบความคิดแบบเติบโตด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของเจตนิพัทธ์ โกวิทเทวาวงศ์ (2566) พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพสูงขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติในการเลือกคบเพื่อนของเยาวชนชายที่กระทำผิด ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรีที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ กับเยาวชนชายที่กระทำผิดที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

พบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ เยาวชนชายกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงกว่าเยาวชนชายกลุ่มควบคุมที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ ทั้งนี้จากดำเนินงานของศูนย์ให้คำปรึกษาฯ ของศาลที่ผ่านมาพบว่ามีกิจกรรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่ใช้ในกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีแต่ในรูปแบบปกติ ได้แก่ กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ทักษะการสื่อสารเชิงบวก กิจกรรมครอบครัวอุ่นใจได้ลูกหลานคืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย จะเห็นได้ว่ายังไม่มีกิจกรรมของศาลในรูปแบบออนไลน์และไม่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องการเลือกคบเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ทำให้ขาดส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนขึ้น โดยชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่สร้างขึ้นกับวัตถุประสงค์โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแบ่งออกตามองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก ด้านพฤติกรรม ซึ่งได้มาจากการที่ผู้วิจัยศึกษาและทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แบ่งออกเป็นกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ 10 กิจกรรม ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งหมดทำให้เยาวชนชายกลุ่มทดลองให้มีส่วนร่วม เกิดความสนุกสนาน มีความกระตือรือร้น และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนี้มีการนำเทคโนโลยี ได้แก่ แอปพลิเคชัน (Application) มาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสื่อนั้นมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีอิสระ มีความยืดหยุ่น รวมทั้งทำให้เกิดความสะดวก ประหยัดเวลา และลดภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ทำให้ผู้วิจัยได้คิดชุดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ขึ้นเพื่อให้รองรับสถานการณ์ดังกล่าวและเพื่อความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่ต้องเดินทางและประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนมีการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย มีการเปิดโอกาสให้เยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กระตุ้นให้เกิดความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม กล้าแสดงความคิดเห็น พูดคุยแลกเปลี่ยนกับสมาชิกกลุ่มผ่านการสื่อสารสองทางร่วมกัน ทั้งใช้การพูด การอ่าน การเขียน เล่นเกมส์ และทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งเป็นการนำประสบการณ์เดิมของสมาชิกแต่ละคนมาใช้ในกิจกรรม

เนื่องจากไม่มีงานวิจัยที่เป็นการศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับเจตคติในการเลือกคบเพื่อนแต่จากผลการศึกษาชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการพัฒนาเจตคติพบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ เช่นในเรื่องเจตคติในเรื่องการเรียน ดังเช่นงานวิจัยของเอกสิทธิ์ ผลอรรถ และคณะ (2559) พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของนิธิวรรณ นุชน้อย (2560) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีทักษะการใช้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรดุลย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา และคณะ (2557) พบว่า นักเรียนดังกล่าวในกลุ่มทดลองมีคะแนน

มนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนสูงกว่าคะแนนของนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของสุพิน ใจแก้ว (2561) พบว่า มิตรภาพระหว่างเพื่อนของวัยรุ่น กลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนเยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มควบคุมที่ใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติเป็นการเรียนรู้ผ่านการได้รับข้อมูลต่าง ๆ ผ่านใบความรู้และใบงานเป็นการสื่อสารเพียงทางเดียว ไม่มีโอกาสในการลงมือปฏิบัติจริงหรือการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น และไม่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นการเรียนรู้และสรุปผลด้วยตนเอง ทำให้เยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อน จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีกว่าเยาวชนชายที่กระทำผิดกลุ่มควบคุมใช้การบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ มีดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์

องค์ความรู้ใหม่ชี้ให้เห็นว่าการบำบัดแบบปกติมักเป็นการสื่อสารทางเดียวผ่านใบงาน ทำให้ขาดการลงมือปฏิบัติหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในขณะที่ชุดกิจกรรมแนะแนวออนไลน์เน้นการสื่อสารสองทางและใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น YouTube เพลง ข่าวออนไลน์ การสะท้อนการเรียนรู้ ผลการวิจัยยืนยันว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ช่วยให้เยาวชนชายที่กระทำผิดมีคะแนนเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การส่งเสริมเจตคติครบทั้ง 3 ด้าน

องค์ความรู้นี้เน้นการพัฒนาเจตคติครอบคลุม 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความคิด (การรับรู้) ด้านความรู้สึก (อารมณ์ที่มีต่อการเลือกเพื่อน) และด้านพฤติกรรม (การแสดงออกที่เหมาะสม)

3. การบูรณาการทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมวิทยามาสู่การปฏิบัติ

งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดสำคัญมาออกแบบเป็นกิจกรรม 10 กิจกรรม เช่น ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Maslow) เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง ทฤษฎีการคบค้าสมาคมที่แตกต่าง (Sutherland) เพื่อให้เข้าใจว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้จากบุคคลใกล้ชิด ทฤษฎีแรงเสริมที่แตกต่าง (Akers) เพื่อให้เห็นผลกระทบของการเข้ากลุ่มเพื่อนที่กระทำผิด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Bandura) เน้นการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ (Modeling) และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Freud) เน้นเรื่องการควบคุมตนเอง และการรู้จักปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดี

4. ข้อดีของรูปแบบออนไลน์สำหรับเยาวชนในระบบยุติธรรม

การจัดกิจกรรมออนไลน์ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ทำให้เยาวชนกล้าแสดงออก มีอิสระและมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้มากกว่ารูปแบบเดิม

สรุป

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนเป็นเครื่องที่มีคุณภาพ มีการดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างถูกต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตัวแปร จึงส่งผลให้เยาวชนชายที่กระทำผิดเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเลือกคบเพื่อนเพิ่มขึ้นและนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ นอกจากนี้ หลังจากพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสำเร็จแล้ว ผู้วิจัยในบทบาทนักจิตวิทยาสามารถนำชุดกิจกรรม

แนะแนวในรูปแบบออนไลน์ดังกล่าวไปใช้ในการส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนให้แก่เยาวชนชาย เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาเจตคติที่ใช้กับเยาวชนชายที่กระทำผิด จำนวน 20 คน หากนำไปใช้กับเยาวชนชายที่มีจำนวนมากขึ้น ควรมีการปรับรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนก่อนนำไปใช้เพื่อให้สามารถพูดคุยกับเยาวชนชายได้อย่างทั่วถึง

2. นักจิตวิทยาและครูแนะแนวที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนไปใช้ ควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมอย่างละเอียด ตลอดจนฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญก่อนนำไปใช้จริง เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุผลสำเร็จได้

3. ในการทำกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์จะมีข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ค หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ทำงานช้า ความเร็วอินเทอร์เน็ตช้าหรือหลุดบ่อย ควรมีแผนสำรองไว้เสมอโดยผู้วิจัยควรปริ้นใบงานสำรองไว้และแจกก่อนเริ่มกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ควรมีการนำเสนอผลการวิจัยนี้ต่อผู้บริหารของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เพื่อผลักดันให้ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศนำแบบวัดเจตคติการเลือกคบเพื่อนและชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์ไปใช้เป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแก่เยาวชนชายที่กระทำผิดในศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเหมาะกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากผลการวิจัยยืนยันว่าช่วยให้เยาวชนมีเจตคติในการเลือกคบเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับการบำบัดฟื้นฟูแบบปกติ

2. ควรมีนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศาลเยาวชนฯ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จัดอบรมนักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น Google Meet สื่อออนไลน์ต่างๆ) และความเข้าใจในทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง (เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม หรือทฤษฎีการคบค้าสมาคมที่แตกต่าง) เพื่อให้สามารถนำชุดกิจกรรมไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นลักษณะในกลุ่มเยาวชนชายที่กระทำผิดในศาลเยาวชนและครอบครัวเท่านั้น จึงควรนำใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวรูปแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมเจตคติในการเลือกคบเพื่อนไปใช้ในเยาวชนชายกลุ่มอื่น ๆ หรือกลุ่มที่หลากหลาย เช่น นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะติดตามผลหลังการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของเจตคติ ในการเลือกคบเพื่อนของกลุ่มทดลอง

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2567). *รายงานสถิติคดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.* กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2567, จาก https://www.djop.go.th/th/home

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กัญญาวีร์ พิมพิสนธ์, สุขอรุณ วงษ์ทิม และ นิธิพัฒน์ เมฆขจร. (2565). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบออนไลน์ตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมเพื่อพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตด้านการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 11(1), 39-49.

จอมเดช ตรีเมฆ. (2561). *CRIMINOLOGY* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย รังสิต.

จักรดุลย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา. (2557). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราษฎร์บำรุงปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เจตนิพัทธ์ โกวิทเทวาวงศ์. (2566). *การใช้กิจกรรมแนะแนวอาชีพรูปแบบออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* (ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ทักษิณ สารคาม และ ฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ. (2568). ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบุญวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสมาคมจิตวิทยาแนะแนวแห่งประเทศไทย สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว*. 2(2), 16-28.

นิธิวรรณ นุชน้อย. (2560). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อทักษะการ ใช้ภาษาไทยและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2564). *จิตวิทยาวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พาสนา จุลรัตน์. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัญจวน คำวชิรพิทักษ์. (2547). หน่วยที่ 6 ความเชื่อและเจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์ ใน *ประมวลสาระชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ หน่วยที่ 1-8* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิทยากร เชียงกูล. (2552). *จิตวิทยาวัยรุ่น: ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก*. สำนักพิมพ์สายธาร.

สุพิน ใจแก้ว. (2561). *การพัฒนาการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค โดยมีทฤษฎีพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมเป็นฐาน ต่อมิตรภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือตอนล่าง* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต).มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุนิษา เลิศโตมรสกุล, และอัณณพ ชูบำรุง. (2561).*อาชญากรรมและอาชญาวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่2). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสิทธิ์ ผลอรรถ. (2559). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 /MEP โรงเรียนอนุบาลสกลนคร จังหวัดสกลนคร* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Dira, H., & Subardjo, R. Y. S. (2025). Peer relationships and their impact on juvenile delinquency intensity: A cross-sectional study. *Journal of Health Sciences and Medical Development*, 4(2), 116-126. https://doi.org/10.56741/hesmed.v4i02.973

Haddow, S., Taylor, E. P., & Schwannauer, M. (2021). Positive peer relationships, coping and resilience in young people in alternative care: A systematic review. Children and Youth Services Review, 122, Article 105861. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105861

Kim, J., & Fletcher, J. M. (2018). The influence of classmates on adolescent criminal activities in the United States. Deviant Behavior, 39(3), 275–292. https://doi.org/10.1080/01639625.2016.1269563

Knecht, A., Snijders, T. A. B., Baerveldt, C., Steglich, C. E. G., & Raub, W. (2010). Friendship and delinquency: Selection and influence processes in early adolescence. Social Development, 19(3), 494–514. https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2009.00564.x

Mann, H. B., & Whitney, D. R. (1947). On a test of whether one of two random variables is stochastically larger than the other. *The Annals of Mathematical Statistics, 18*(1), 50–60. https://doi.org/10.1214/aoms/1177730491